

ПРОПІЛОКСИ-ДИБЕНЗОІЛОКСИ-КАЛІКС[4]АРЕН ЯК ПРЕКУРСОР ДЛЯ ДИЗАЙНУ ВНУТРІШНЬОХІРАЛЬНИХ КАЛІКСАРЕНІВ

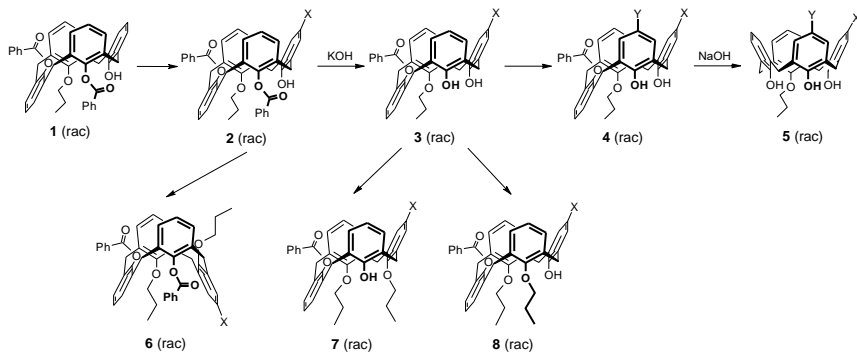
Трибрат О. О., Єсипенко О. А., Кальченко В. І.

Інститут органічної хімії НАН України, Київ, Україна

trybratoleksandr@gmail.com

Внутрішньохіральні каліксарени можуть використовуватися як ліганди для металокомплексних каталізаторів та органокаталізatori асиметричного синтезу, енантіоселективні сенсори та сорбенти, хіральні зсуваючі реагенти для ЯМР досліджень, тощо. Але синтез таких сполук складний та багатостадійний. Особливо, у випадку функціоналізації верхнього вінця, коли для заміщення кожного гідрогену в *para*-положенні необхідно провести по 3-4 стадії. В попередній роботі [1] на прикладі одержання *para*-бромпохідних калікс[4]арену був продемонстрований новий оригінальний підхід до побудови хірального фрагменту на верхньому вінці макроциклу шляхом послідовного регіоселективного дебензоїлювання внутрішньохірального пропілокси-дибензоїлокси-калікс[4]арену **1**.

В даній роботі нами розширено ряд функціональних груп (X, Y, Z = -Br, -NO₂, -CH=O, -COOH, -NH₂). Була досліджена можливість введення їх в *para*-положення незаміщеного фенольного кільця. Також було вивчено алкілювання по нижньому вінцю на кожній стадії. Структура всіх одержаних сполук доведена спектральними методами та РСА.

Слід зазначити, що на всіх стадіях процесу внутрішньохіральні продукти утворюються у вигляді енантіомерних пар із співвідношенням 1:1. В роботі приведено приклади розділення таких рацематів шляхом переведення їх в діастереомерні пари.

[1] O. A. Yesypenko, M. A. Klyachina, M. V. Dekhtyarenko, V. V. Pirozhenko, S. V. Shishkina, V. I. Boyko, Z. V. Voitenko, V. I. Kalchenko. *Supramolecular Chemistry* **29**, 49-58 (2017).